

Asia C-71/24

**Unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 98 artiklan 1 kohdan mukainen
ennakkoratkaisupyynnön tiivistelmä**

Jättämispäivä:

30.1.2024

Ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin:

Sąd Okręgowy w Krakowie (alueellinen tuomioistuin, Krakovan
toimipiste, Puola)

Ennakkoratkaisupyynnön esittämistä koskevan päätöksen tekemispäivä:

12.1.2024

Kantaja:

Alior Bank S.A.

Vastaaja:

J.D.

Pääasian kohde

Kulutusluottosopimus; kysymys siitä, mistä sopimuksessa tarkoitetuista määristä on maksettava korkoa; tiedonantovelvollisuuksien laajuus.

Ennakkoratkaisupyynnön kohde ja oikeusperusta

Kulutusluottosopimuksista ja neuvoston direktiivin 87/102/ETY kumoamisesta 23.4.2008 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2008/48/EY (jäljempänä direktiivi 2008/48) 10 artiklan 2 kohdan f ja g alakohdan sekä 3 artiklan j alakohdan tulkinta; Kuluttajasopimusten kohtuuttomista ehdoista 5.4.1993 annetun neuvoston direktiivin 93/13/ETY (jäljempänä direktiivi 93/13) 3 artiklan 1 ja 2 kohdan, 4 artiklan 1 kohdan ja 5 artiklan tulkinta; SEUT 267 artikla

Ennakkoratkaisukysymykset

1 Onko kulutusluottosopimuksista ja neuvoston direktiivin 87/102/ETY kumoamisesta 23.4.2008 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2008/48/EY (EUVL 2008, L 133, s. 66) 10 artiklan 2 kohdan f alakohtaa, luettuna yhdessä sen 3 artiklan j alakohdan kanssa, kun otetaan huomioon unionin oikeuden tehokkuusperiaate ja mainitun direktiivin tavoite sekä kuluttajasopimusten kohtuuttomista ehdoista 5.4.1993 annetun neuvoston direktiivin 93/13/ETY (EYVL 1993, L 95, s. 29) 3 artiklan 1 ja 2 kohta, luettuna yhdessä sen 4 artiklan 1 kohdan kanssa, tulkittava siten, että nämä säännökset ovat esteenä sille, että kulutusluottosopimuksissa, joiden sopimusehdoista ei ole sovittu erikseen elinkeinonharjoittajan (luotonantaja) ja kuluttajan (luotonottaja) välisissä neuvotteluissa, käytetään ehtoja, joiden mukaan luotonottaja perii korkoa paitsi kuluttajan nostamasta luoton määrästä myös muista luottokustannuksista (eli provisiosta ja muista maksuista, jotka eivät sisälly kuluttajan nostaman luoton määrään ja jotka sisältyvät kuluttajan kulutusluottosopimuksen mukaisen velvollisuutensa perusteella maksettavaksi tulevaan kokonaismäärään);

2 Onko kulutusluottosopimuksista ja neuvoston direktiivin 87/102/ETY kumoamisesta 23.4.2008 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2008/48/EY (EUVL 2008, L 133, s. 66) 10 artiklan 2 kohdan f ja g alakohtaa, kun otetaan huomioon unionin oikeuden tehokkuusperiaate ja mainitun direktiivin tavoite sekä kuluttajasopimusten kohtuuttomista ehdoista 5.4.1993 annetun neuvoston direktiivin 93/13/ETY (EYVL 1993, L 95, s. 29) 5 artikla, tulkittava siten, että nämä säännökset ovat esteenä sille, että kulutusluottosopimuksissa, joiden sopimusehdoista ei ole sovittu erikseen elinkeinonharjoittajan (luotonantaja) ja kuluttajan (luotonottaja) välisissä neuvotteluissa, käytetään ehtoja, joissa ilmoitetaan ainoastaan lainakorko ja pääomitettujen korkojen kokonaismäärä, jonka kuluttaja on velvollinen maksamaan täyttääkseen sopimuksen mukaisen velvoitteensa, numeroina ilmaistuna ilman, että kuluttajalle samalla ilmoitetaan nimenomaisesti, että (numeroina ilmaistujen) pääomitettujen korkojen laskentaperusteena on käytetty eri määrää kuin kuluttajan todellisuudessa nostaman luoton määrää, ja erityisesti, että laskentaperusteena on käytetty kuluttajan nostaman luoton määrän ja muiden luottokustannusten (eli provision ja muiden maksujen, jotka eivät sisälly kuluttajan nostaman luoton määrään ja jotka sisältyvät kuluttajan kulutusluottosopimuksen mukaisen velvollisuutensa perusteella maksettavaksi tulevaan kokonaismäärään) yhteenlaskettua määrää;

Unionin lainsäädäntö, johon on viitattu

SEUT 169 artiklan 1 kohta

Euroopan unionin perusoikeuskirjan 38 artikla

Kulutusluottosopimuksista ja neuvoston direktiivin 87/102/ETY kumoamisesta 23.4.2008 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2008/48/EY 3 artiklan j alakohta ja 10 artiklan 2 kohdan f [ja g] alakohta

Kuluttajasopimusten kohtuuttomista ehdoista 5.4.1993 annetun neuvoston direktiivin 93/13/ETY 3 artiklan 1 ja 2 kohta, 4 artiklan 1 kohta ja 5 artikla

Kansallinen lainsäädäntö, johon on viitattu

Kulutusluotoista 12.5.2011 annettu laki (ustawa o kredycie konsumenckim):

5 §:n 6, 6a ja 10 alakohta:

6) luoton kokonaiskustannukset – kaikki kustannukset, jotka kuluttaja on luottosopimuksen johdosta velvollinen maksamaan, erityisesti

a) korot, maksut, palkkiot, verot ja katteet, jos ne ovat luotonantajan tiedossa, ja
b) lisäpalveluiden kustannukset, erityisesti vakuutusmaksut, jos ne ovat välttämättömiä luoton saamiseksi joko yleensä tai markkinoiduin ehdoin – –

6a) muut luottokustannukset kuin korkokulut – kaikki kustannukset, jotka kuluttajan on maksettava kulutusluottosopimuksen yhteydessä ja jotka eivät ole korkoja.

10) lainakorko – korko, joka ilmoitetaan nostetun luoton määrään luottosopimuksen mukaan vuositasolla sovellettuna kiinteänä tai vaihtuvana prosenttilukuna.

30 §:n 1 momentin 6 kohta: Kulutusluottosopimuksessa on määritettävä – – lainakorko, koron soveltamista koskevat ehdot ja lainakoron muuttamiseen sovellettavat kaudet, ehdot ja menettelyt samoin kuin sovellettava indeksi tai viitekorko, jos sitä on tarkoitus soveltaa alkuperäiseen lainakorkoon; jos kulutusluottosopimuksessa määrätään eri lainakoroista, nämä tiedot on annettava kaikista sopimuksen voimassaoloaikana sovellettavista korkokannoista.

45 §:n 1 momentti: Jos luotonantaja rikkoo edellä – – 30 §:n 1 momentin 1–8 kohdassa – – säädettyä, kuluttaja voi, ilmoitettuaan tästä kirjallisesti luotonantajalle, maksaa luoton takaisin ilman korkoja ja muita luotonantajalle maksettavia luottokustannuksia sopimuksen mukaisin määräajoin ja siinä määrättyllä tavalla.

23.4.1964 annettu siviililaki (Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny):

385¹ §:n 1 momentti: Kuluttajan kanssa tehdyn sopimuksen ehdot, joita ei ole erikseen neuvoteltu, eivät sido häntä, jos ne vaikuttavat hänen oikeuksiinsa ja velvollisuuksiinsa hyvien tapojen vastaisesti vahingoittaen selvästi hänen etujaan (lainvastaiset sopimusehdot). Tämä säännös ei koske osapuolten olennaiset velvoitteet määrittäviä ehtoja, mukaan lukien hintaa tai korvausta koskevat ehdot, jos ne on muotoiltu yksiselitteisesti.

359 §:n 1–2² momentti:

1) Rahamäärälle on maksettava korkoja vain, jos se perustuu oikeustoimeen tai lakiin, tuomioistuinratkaisuun tai muun toimivaltaisen viranomaisen päätökseen.

2) Jos korkojen määrää ei ole muuten määritetty, on maksettava lakisääteistä korkoa, jonka määrä on Puolan keskuspankin viitekoron ja 3,5 prosenttiyksikön summa.

2¹) Oikeustoimeen perustuvien korkojen enimmäismäärä ei saa ylittää kaksinkertaista lakisääteistä vuosikorkoa (korkojen enimmäismäärä).

2²) Jos oikeustoimeen perustuvien korkojen määrä ylittää korkojen enimmäismäärän, maksettavien korkojen yläraja on korkojen enimmäismäärä.

Lyhyt kuvaus tosiseikoista ja menettelystä

- 1 Kantaja Alior Bank S.A. Warszawie, joka oli luotonantajana, ja vastaaja J.D., joka oli kuluttajana luotonottajana, tekivät 29.11.2017 luottosopimuksen. Pankki myönsi lainan, jonka kokonaismäärä oli 199 814,35 zlotya (PLN). Määrä, joka annettiin luotonottajan käyttöön, oli 171 840,34 PLN, koska pankki vähensi lainan määrästä lainan myöntämispalkkion eli provision, jonka määrä oli 27 974,01 PLN. Sopimusehdoista ei sovittu erikseen sopimuspuolten välisissä neuvotteluissa, vaan sopimus tehtiin käyttämällä pankin laatimaa sopimusmallia. Sopimuksen mukaan vastaajan oli maksettava yhteensä 316 290,86 PLN, joka muodostui 171 840,34 PLN suuruisesta luoton pääomasta (nostettu luoton määrä), 27 974,01 PLN suuruisesta luoton myöntämisestä peritystä provisiosta ja 116 476,51 PLN pääomitetuista koroista, joiden määrä laskettiin soveltamalla lainakorkoa nostetun luoton määrän ja provision yhteismäärään.
- 2 Luottojärjestelyt suoritettiin ja se nostettiin. Koska vastaaja ei maksanut sopimuksen mukaisia velkojaan, tuloksettomien maksumuistutusten jälkeen pankki irtisanoi luottosopimuksen. Pankki nosti 21.3.2023 kanteen, jossa se vaati vastaajaa maksamaan 148 990,69 PLN, joka muodostui 124 281,23 PLN suuruisesta pääomasta ja 24 709,46 PLN suuruisista viivästyskoroista.
- 3 Vastaaja toimitti ilmoituksen siitä, että hänellä on oikeus seuraamuksena säädettyyn ilmaisluottoon, koska myös luottona kuluttajan hyväksi luetuista

kustannuksista perittiin korkoa ja todellinen vuosikorko oli siten ilmoitettu sopimuksessa virheellisesti.

- 4 Vastaja väitti muun muassa, että kantaja oli laskenut koko luottosopimuksen voimassaoloajalta kertyvän koron määrän määrästä, johon sisältyi pääoma ja muut luottokustannukset (provisio). Vastajan käsityksen mukaan luotonantaja ei voi periä korkoa provisiosta, vaikka se olisi luettu luottona kuluttajan hyväksi, vaan ainoastaan luottona nostetusta määrästä.
- 5 Kun otetaan huomioon vastajan väitteet, ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin on epävarma unionin oikeussääntöjen ja erityisesti direktiivin 2008/48 oikeasta tulkinnasta. Tämä tulkinta vaikuttaa suoraan niiden kansallisten säännösten, joilla unionin oikeus on pantu täytäntöön, ja erityisesti kulutusluotoista annetun lain tulkintaan.

Yhteenveto ennakkoratkaisupyynnön perusteista

- 6 Puolassa on vakiintuneena käytäntönä sietää kulutusluottoja myöntävien elinkeinonharjoittajien toimintaa, joka perustuu siihen, että kulutusluottosopimuksissa pääomakorkojen määrä lasketaan kuluttajan tosiasiallisesti nostaman määrän ja muiden luottokustannusten yhteenlasketun määrän perusteella. Tämän jälkeen näin pääomitettut korot lisätään siihen määrään, jonka kuluttaja on velvollinen maksamaan takaisin täyttääkseen kulutusluottosopimuksen mukaisen velvoitteensa. Näin on myös käsiteltävässä asiassa.
- 7 Ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin epäilee kyseisen käytännön lainmukaisuutta, kun otetaan huomioon direktiivin 2008/48 tarkoitus ja unionin oikeuden tehokkuusperiaate. Mainitun direktiivin johdanto-osan kuudennen perustelukappaleen toisen virkkeen mukaan avoimempien ja tehokkaampien luottomarkkinoiden kehittyminen alueella, jolla ei ole sisäisiä rajoja, on erittäin tärkeää, jotta voidaan edistää rajat ylittävän toiminnan kehittämistä. Lisäksi direktiivin johdanto-osan kahdeksannen perustelukappaleen ensimmäisen virkkeen mukaan on tärkeää, että markkinat tarjoaisivat riittävän tasoisen kuluttajansuojan kuluttajien luottamuksen varmistamiseksi. Lisäksi kyseisen direktiivin johdanto-osan yhdeksännen perustelukappaleen ensimmäisen virkkeen mukaan täydellinen yhdenmukaistaminen on tarpeen, jotta varmistetaan, että yhteisön kaikki kuluttajat voivat käyttää hyväkseen etujensa korkeatasoista ja yhtäläistä suojaa ja jotta voidaan luoda aidot sisämarkkinat.
- 8 Direktiivi 2008/48 annettiin siis kahden tavoitteen saavuttamiseksi eli yhtäältä tarkoituksessa varmistaa, että unionin kaikki kuluttajat voivat käyttää hyväkseen etujensa korkeatasoista ja yhtäläistä suojaa, ja toisaalta tarkoituksessa helpottaa kulutusluottoja koskevien toimivien sisämarkkinoiden syntymistä (ks. unionin tuomioistuimen tuomio 21.4.2016, [Finway a.s.], C-377/14, EU:C:2016:283, 61 kohta). Kun otetaan huomioon direktiivin nämä tavoitteet ja edellä mainittu käytäntö, jonka mukaisesti Puolan tuomioistuimet eivät ole kyseenalaistaneet

kulutusluottosopimusten ehtoja, joiden mukaan kuluttajan on maksettava pääomakorkoja määrästä, jossa otetaan huomioon sekä kuluttajan nostaman lainan määrä että muut luottokustannukset, ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin esittää unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisukysymyksen, joka koskee sitä, miten unionin oikeutta on tältä osin tulkittava.

- 9 Tällä unionin tuomioistuimen suorittamalla tulkinnalla on merkitystä, sillä se vaikuttaa siihen, millaisen ratkaisun ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin nyt käsiteltävässä asiassa antaa, koska kyseinen tulkinta vaikuttaa suoraan siihen, onko katsottava, että kantaja on täyttänyt avoimen vekselin oikein, mikä seikka on osa kanteen tosiasiallista perustaa tässä asiassa.
- 10 Ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin toteaa **ensimmäisestä ennakkoratkaisukysymyksestä**, että kulutusluottosopimuksessa vahvistetun lainakoron on perustuttava kuluttajan nostaman luoton määrään, kuten ilmenee nimenomaisesti direktiivin 2008/48 3 artiklan j alakohdassa säädetystä määritelmästä, joka on saatettu osaksi kansallista oikeusjärjestystä kulutusluotoista annetun lain 5 §:n 10 kohdassa. Sitä vastoin on kyseenalaista, onko katsottava, että direktiivin 2008/48 tavoitteiden valossa ei voida hyväksyä käytäntöä käyttää kulutusluottosopimuksissa ehtoja, joiden mukaan kuluttajan on maksettava pääomakorkoja, joiden määrä lasketaan paitsi kuluttajan tosiasiallisesti nostaman luoton määrän myös sellaisten muiden luottokustannusten perusteella, joiden määrän elinkeinonharjoittaja (luotonantaja) on lukenut luottona kuluttajan hyväksi.
- 11 Oikeussääntöjä voidaan tulkita tältä osin kahdella päinvastaisella tavalla.
- 12 **Ensimmäisen tulkinnan** mukaan, joka perustuu direktiivin 2008/48 10 artiklan 2 kohdan f alakohdan, luettuna yhdessä sen 3 artiklan j alakohdan kanssa, sanamuodon mukaiseen tulkintaan ja yleisiin siviilioikeuden periaatteisiin – sopimusvapauden periaate –, mainitut säännökset eivät ole *nimenomaisesti* esteenä sopimuksen laatimiselle siten, että pääomakorkojen määrä lasketaan myös muiden luottokustannusten perusteella, jotka luotonantajan on maksettava takaisin luoton takaisinmaksun yhteydessä ja jotka luotonantaja on lukenut kuluttajan hyväksi luottona luoton myöntämisen yhteydessä. Jos siis luotonantaja (kuluttaja) suostuu tällaiseen ratkaisuun – vaikka hiljaisesti tekemällä sopimuksen, jonka luotonantaja (elinkeinoharjoittaja) on laatinut – eikä direktiivin 2008/48 tai Puolan kulutusluotoista annetun lain säännöksissä sitä nimenomaisesti kielletä, tällaista sopimusehtoa ei ole pidettävä laissa kiellettynä. Tämä sanamuodon mukainen tulkinta on myös perusta Puolassa laajasti sovelletulle, edellä kuvatulle käytännölle, jonka mukaisesti tuomioistuimet eivät kyseenalaista sitä, että kuluttajille asetetaan velvollisuus maksaa pääomakorkoja kuluttajan tosiasiallisesti nostaman määrän ja muiden luottokustannusten yhteenlasketun määrän perusteella.
- 13 **Toinen mahdollinen, hyväksyttävissä oleva tulkinta** direktiivin 2008/48 10 artiklan 2 kohdan f alakohdassa säädetystä, luettuna yhdessä sen 3 artiklan

j alakohdan kanssa, perustuu puolestaan teleologista tulkintaa koskeviin sääntöihin ja pääomakorjojen luonteeseen. Siviililain 359 §:n 1 momentin mukaan rahamäärälle on maksettava korkoja vain, jos se perustuu oikeustoimeen tai lakiin, tuomioistuinratkaisuun tai muun toimivaltaisen viranomaisen päätökseen. Nämä korot eivät ole korkoja, joita peritään suorituksen viivästyisestä (siviililain 481 §). Ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin ottaa myös huomioon 21.4.2016 annetun unionin tuomioistuimen tuomion [Finway a.s.] (C-377/14, EU:C:2016:283), jonka mukaan ”luoton kokonaismäärällä ja luoton nostoerän määrällä tarkoitetaan kaikkia kuluttajan käyttöön annettuja summia, mikä sulkee pois summat, jotka luotonantaja osoittaa asianomaiseen luottoon liittyvien kustannusten maksamiseen ja joita ei ole tosiasiallisesti maksettu kyseiselle kuluttajalle. – – Käsitteet ’luoton kokonaismäärä’ ja ’kuluttajalle aiheutuvat luoton kokonaiskustannukset’ sulkevat pois toisensa ja – – luoton kokonaismäärä ei näin ollen saa sisältää mitään niistä summista, jotka kuuluvat kuluttajalle aiheutuviin luoton kokonaiskustannuksiin. Direktiivin 2008/48 3 artiklan 1 alakohdassa ja 10 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuun luoton kokonaismäärään ei siis voida sisällyttää mitään summia, joilla on tarkoitus täyttää asianomaisen luoton perusteella sovitut sitoumukset, kuten esimerkiksi hallinnollisia kuluja, korkoja, palkkioita ja muunlaisia maksuja, jotka kuluttajan on suoritettava”.

- 14 Edellä esitetyn perusteella on katsottava, että pääomakorot on tarkoitettu ainoastaan luotonottajan käyttöön annetun kulutusluoton pääomasta luotonantajalle maksettavaksi korvaukseksi eikä pääomakoroilla siis lisäksi korvata muiden luottokustannusten – etenkin provision, joka on luonteeltaan luotonantajalle luoton myöntämisestä maksettu lisäkorvaus – lukemista luottona kuluttajan hyväksi.
- 15 Tällä perusteella ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin ottaa huomioon myös direktiivin 93/13 3 artiklan 1 kohdan, jonka mukaan sopimusehtoa, josta ei ole erikseen neuvoteltu, pidetään kohtuuttomana, jos se hyvän tavan vastaisesti aiheuttaa kuluttajan vahingoksi huomattavan epätasapainon osapuolten sopimuksesta johtuvien oikeuksien ja velvollisuuksien välille. Ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin kiinnittää huomiota myös kyseisen säännöksen täytäntöönpanosäännökseen eli siviililain 385¹ §:n 1 momenttiin, jossa säädetään, että kuluttajan kanssa tehdyn sopimuksen ehdot, joita ei ole erikseen neuvoteltu, eivät sido häntä, jos ne vaikuttavat hänen oikeuksiinsa ja velvollisuuksiinsa hyvien tapojen vastaisesti vahingoittaen selvästi hänen etujaan (lainvastaiset sopimusehdot). Tämä säännös ei koske osapuolten olennaiset velvoitteet määrittäviä ehtoja, mukaan lukien hintaa tai korvausta koskevat ehdot, jos ne on muotoiltu yksiselitteisesti.
- 16 Tässä yhteydessä on korostettava, että Puolan Sąd Najwyżsyzyn (ylin tuomioistuin, Puola) antaman ratkaisun mukaan provisiota, joka on lainan myöntämisestä maksettava korvaus, josta määrätään lainasopimuksessa, johon sovelletaan kulutusluotoista annettua lakia, ei ole pidettävä siviililain 385¹ §:n 1 momentissa tarkoitettuna olennaisena velvoitteena. Tällä perusteella on suoraan tulkittava, että

- myöskään provisiosta maksettavia korkoja ei ole pidettävä olennaisena velvoitteena.
- 17 Nämä argumentit puoltavat siis sellaista direktiivin 2008/48 10 artiklan 2 kohdan f alakohdan, luettuna yhdessä sen 3 artiklan j alakohdan kanssa, tulkintaa, jonka mukaan pääomakorkojen perimistä myös muista luottokustannuksista (eikä siis vain nostetun luoton määrästä) on pidettävä näiden säännösten vastaisena, kun otetaan huomioon direktiivin 2008/48 tavoitteet, kun niitä tulkitaan lisäksi direktiivin 93/13 3 artiklan 1 kohdan ja siviililain 385¹ §:n 1 momentin valossa.
- 18 **Toinen ennakkoratkaisukysymys** koskee niin ikään sitä keskeistä ongelmaa, että luotonantaja perii pääomakorkoja kuluttajan maksettavaksi tulevasta kokonaismäärästä, mutta kysymyksen painopisteenä ovat luotonantajan (elinkeinonharjoittajan) tiedottamisvelvollisuudet.
- 19 Käsiteltävän asian tosiseikoista on todettava, että pankki on kirjannut kyseessä olevaan sopimukseen kaksi tietoa sopimuksen perusteella maksettavista koroista. Ensinnäkin sopimuksessa todetaan, että luottoon sovelletaan vaihtuvaa korkoa, joka sopimuksen tekopäivänä oli 9,99 prosenttia vuodessa. Toiseksi sopimuksen sisällöstä voidaan päätellä, että pääomakorkojen pääomitettu määrä on yhteensä 116 476,51 PLN.
- 20 Direktiivin 2008/48 10 artiklan 2 kohdan f ja g alakohdan mukaan luottosopimuksessa on mainittava selkeästi ja tiiviisti muun muassa lainakorko, koron soveltamista koskevat ehdot sekä, mikäli ne ovat käytettävissä, alkuperäiseen lainakorkoon sovellettava indeksi tai viitekorko sekä lainakoron muuttumiseen liittyvät kaudet, ehdot ja menettelyt ja, jos eri tilanteissa sovelletaan erilaisia lainakorkoja, edellä mainitut tiedot kaikista sovellettavista koroista (f alakohta), samoin kuin todellinen vuosikorko ja kuluttajan maksettavaksi tuleva kokonaismäärä laskettuina luottosopimuksen tekohetkellä; kaikki mainitun koron laskemiseen käytetyt oletukset on mainittava (g alakohta).
- 21 Unionin tuomioistuimen 5.9.2019 antamassa tuomiossa [Pohotovost’ s. r. o.] (C-331/18, EU:C:2019:665, 48 kohta) todetaan, että direktiivissä 2008/48 ei ”säädetä velvollisuudesta mainita luottosopimuksessa missään muodossa kuluttajan suoritettavina olevien maksujen jakautumisesta pääoman takaisinmaksuun – –, korkoon ja muihin kyseisen sopimuksen mukaisesti suoritettaviin maksuihin”.
- 22 Edellä esitetyn perusteella on katsottava, että sitä, että luotonantaja laatii direktiivin 2008/48 10 artiklan 2 kohdan h alakohdassa edellytetyt tiedot sisältävän maksutaulukon – jossa ilmoitetaan kuluttajan suoritettaviksi tulevien maksujen suuruus, lukumäärä ja maksuvälit sekä tarvittaessa järjestys, jonka mukaisesti maksut osoitetaan eri saatavien lyhentämiseksi silloin, kun saatavista peritään erisuuruisia lainakorkoja – ei sinänsä ole pidettävä direktiivin 10 artiklan 2 kohdan f alakohdassa tarkoitetun tiedottamisvelvollisuuden noudattamisena.
- 23 Unionin tuomioistuin on jo todennut, että direktiivin 2008/48 10 artiklan 2 kohdassa säädetyt luettelon mukaisella tiedottamisvelvollisuudella edistetään

kyseisen direktiivin 5 ja 8 artiklassa säädettyjen velvollisuuksien tavoin saman direktiivin tavoitteiden saavuttamista; kyseisinä tavoitteina on sen varmistaminen, että unionin kaikki kuluttajat voivat käyttää hyväkseen etujensa korkeatasoista ja yhtäläistä suojaa, ja kulutusluottoja koskevien toimivien sisämarkkinoiden syntymisen helpottaminen (ks. unionin tuomioistuimen tuomio 21.4.2016, [Finway a.s.] (C-377/14, EU:C:2016:283, 61 kohta) ja tuomio 5.9.2019, [Pohotovost' s. r. o.] (C-331/18, EU:C:2019:665, 41 ja 42 kohta)).

- 24 Ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin epäilee, voidaanko tietoja, jotka kantaja on antanut vastaajalle hänelle myönnetyn lainan lainakorosta, pitää tyhjentävinä, täydellisinä ja selkeästi laadittuina, kun otetaan huomioon direktiivin 2008/48 tavoitteet. Vaikka kantaja siis on ilmoittanut lainakoron, sopimuksessa ei ole mainittu tarkalleen, minkä määrän perusteella lainakoron määrä lasketaan. Kuten kantajan vastauksesta, jonka kantaja antoi vasta tuomioistuimen kysytyä asiasta, kuitenkin ilmenee, luottosopimuksessa ilmoitettu pääomitettujen korkojen määrä laskettiin soveltamalla lainakorkoa (9,99 % vuodessa) koko luoton määrään (199 814,35 PLN), joka sisälsi sekä luotonottajan käyttöön annetun määrän (171 840,34 PLN) että luoton määrästä vähennetyn luoton myöntämisestä perityn provision (27 974,01 PLN). Todistusaineisto ei tue käsitystä, jonka mukaan kantaja esitti vastaajalle ennen luottosopimuksen tekemistä näitä tietoja siitä, miten luottosopimuksessa ilmoitettu pääomitettujen korkojen määrä oli tarkalleen ottaen laskettu.
- 25 Ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin katsoo, että direktiivin 2008/48 10 artiklan 2 kohdan f ja g alakohdtaa voidaan tulkita kahdella eri tavalla.
- 26 **Ensimmäinen mahdollinen tulkinta** – joka perustuu säännösten sanamuodon mukaiseen tulkintaan – on, että luotonantajalla on velvollisuus ilmoittaa ainoastaan lainakorko, kuten ilmenee nimenomaisesti direktiivin 2008/48 10 artiklan 2 kohdan f alakohdasta, sekä todellinen vuosikorko ja kuluttajan maksettavaksi tuleva kokonaismäärä, kuten kyseisen direktiivin 10 artiklan 2 kohdan g alakohdassa säädetään. Tämän tulkinnan mukaisesti ainoa tieto, joka luotonantajan (elinkeinonharjoittajan) on annettava kuluttajalle lainakorosta, on lainakoron sovittu korkokanta ja lisäksi luotonantajalla on velvollisuus mainita kuluttajan maksettavaksi tuleva kokonaismäärä ja todellinen vuosikorko. Velvollisuus antaa kuluttajalle nämä tiedot ei kuitenkaan estä ottamasta sopimukseen ehtoja, joiden mukaan korkoa on maksettava myös muista luottokustannuksista. Toisin sanoen on niin, että jos luotonantaja on antanut kuluttajalle tiedon vain varsinaisesta lainakorosta, luotonantaja on riittävällä tavalla täyttänyt direktiivin 2008/48 mukaiset tiedottamisvelvollisuutensa. Tämän tulkinnan perusteella olisi siis katsottava, että luotonantajalla ei ole velvollisuutta ilmoittaa kuluttajalle, onko pääomitettujen korkojen määrä laskettu prosenttiosuutena luotonottajan käyttöön annetusta luoton määrästä vai prosenttiosuutena yhteenlasketusta määrästä, jossa otetaan huomioon nostetun luoton määrä, luoton määrästä pidätetty pankin provisio ja muut luottokustannukset. Vaikuttaa siltä, että tämän tulkinnan perusteella Puolassa on laajasti käytäntönä, että tietyt elinkeinonharjoittajat laativat

kulutusluottosopimusten sisällön siten, että tällaisia tietoja ei anneta kuluttajalle, ja toistuvasti on käynyt niin, että tällaisia asioita käsittelevät tuomioistuimet eivät ole kyseenalaistaneet tätä menettelytapaa.

- 27 **Toinen mahdollinen tulkinta** – jota voidaan ennakkoratkaisua pyytävän tuomioistuimen mukaan perustella direktiivin 2008/48 tavoitteilla – on, että direktiivin 2008/48 10 artiklan 2 kohdan f alakohdassa säädetty tiedottamisvelvollisuus, kun otetaan huomioon myös kyseisen direktiivin 10 artiklan 2 kohdan g alakohdassa säädetty, ei koske ainoastaan lainakorkoa, vaan sen tarkoituksena on lähtökohtaisesti, että kuluttajalle annetaan selkeät ja kattavat tiedot siitä, miten se määrä, jonka kuluttaja sitoutuu suorittamaan tehdyn kulutusluottosopimuksen nojalla luotonantajalle, on laskettu. Käytännön näkökulmasta kuluttajalle olennaista ja usein jopa ratkaisevaa merkitystä luoton ottamisesta päätettäessä ei ole niinkään abstraktilla lainakorolla vaan korkojen tosiasiallisella määrällä, joka hänen on maksettava luotonantajalle sopimusvelvoitteensa täyttämiseksi. Tästä näkökulmasta voidaan katsoa, että kuluttajalle on tärkeää saada tieto siitä, miten pääomitettujen korkojen määrä on tarkalleen ottaen laskettu. Sitä, että luotonantaja ei anna tätä tietoa avoimesti sopimuksen tekemistä edeltävässä vaiheessa tai viimeistään itse sopimuksessa, voidaan pitää jopa piittaamattomuutena siitä, taataanko kuluttajien luottamus riittävällä tavalla (direktiivin 2008/48 johdanto-osan kahdeksas perustelukappale). Vaikuttaa siis siltä, että direktiivin 2008/48 10 artiklan 2 kohdan f alakohdan, luettuna yhdessä sen 3 artiklan j alakohdan kanssa, sanamuodon nojalla kuluttaja voi olettaa, että pääomitetut korot lasketaan ainoastaan nostetun luoton määrän perusteella. Näin ollen – ottamatta kantaa siihen, voidaanko pääomakorkoja periä myös muista luottokustannuksista, mistä on kysymys ensimmäisessä ennakkoratkaisukysymyksessä – on kysyttävä, seuraako siitä, että luotonantajan (elinkeinonharjoittajan) laatimassa sopimuksessa käytetään eri pääomitettujen korkojen määrän laskemisperustetta (tässä tapauksessa nostetun luoton määrää laskettuna yhteen luoton määrästä pidätetyn provision määrän ja muiden luottokustannusten kanssa), suoraan, että luotonantajalla on velvollisuus esittää kuluttajille tätä koskevat tiedot nimenomaisesti, jotta voidaan taata avoimuus sopimusehtojen sisällöstä. Tämän suuntaista tulkintaa näyttäisi tukevan myös direktiivin 93/13 5 artiklan ensimmäinen ja toinen virke, joissa säädetään seuraavaa: ”Jos on kyse sopimuksesta, jonka kaikki tai tietyt kuluttajalle esitetyt ehdot on laadittu kirjallisesti, ehdot on aina laadittava selkeästi ja ymmärrettävästi. Jos ehdon merkityksestä syntyy epäilystä, kuluttajalle suotuisin tulkinta on etusijalla”. Kuten unionin tuomioistuin totesi 18.11.2021 antamassaan tuomiossa [A. S.A.] (C-212/20, EU:C:2021:934): Sopimusehtoja koskeva avoimuusvaatimus tarkoittaa siten sen lisäksi, että asianomaisen sopimusehdon on oltava muodollisesti ja kieliopillisesti kuluttajalle ymmärrettävä, myös sitä, että tavanomaisesti valistuneella ja kohtuullisen tarkkaavaisella ja huolellisella keskivertokuluttajalla on mahdollisuus ymmärtää, miten kyseinen [lainakoron määrää koskeva] ehto toimii konkreettisesti (42 kohta); sopimusehtojen laatimista selkeästi ja ymmärrettävästi koskeva vaatimus edellyttää, että lainasopimusten osalta pankkien on annettava kuluttajille riittävät tiedot, jotta nämä voivat tehdä niiden pohjalta perusteltuja ja harkittuja päätöksiä (43 kohta).